

11. 8. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K výkladu a preferenci platnosti právního jednání

V posledních měsících došlo k vydání několika nových soudních rozhodnutí, která dále upřesnila či opěťovaně potvrdila východiska pojednávající o tom, jakým způsobem je třeba v režimu zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále též jen „obč. zák.“ či „občanský zákoník“), přistupovat k výkladu právního jednání, a to zejména ve světle pravidla zakotveného v ustanovení § 574 obč. zák., dle něhož je na právní jednání třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné. Cílem tohoto textu je tak nejen poukázat na některé ze zásad vztahující se k interpretaci právních jednání, ale též analyzovat jak dosavadní, tak i recentní judikatorní praxi řešící nadepsanou otázku, totiž preferenci platnosti právního jednání.

Krátce k obecné úpravě výkladu právních jednání

Jde-li v první řadě o to, co vše může být předmětem (právního) výkladu, lze uzavřít, že je to nejen obecně jazykové vyjádření právní normy, obsažené v ustanovení právních předpisů (zejména zákonů), ale může se jednat, a v praxi se typicky také jedná, o interpretaci právních jednání. V tomto ohledu pak půjde nejčastěji o výklad smluv coby právních titulů, na jejichž základě dochází ke vzniku subjektivních práv a povinností. V případě právní interpretace je však třeba upozornit, že je nutno striktně rozlišovat „mezi obecnou právní normou obsaženou v textu zákona na straně jedné a individuálním právním titulem - „právním jednáním“ - na straně opačné“.^[1] Níže se tudíž zaměřuji toliko na výklad **právních jednání**.

Právní jednání je dle občanského zákoníku vymezeno jako právní titul, tedy druh právní skutečnosti, která je důvodem vzniku subjektivních práv a povinností. Právním jednáním proto mohou být jak dvoustranná či vícestranná právní jednání (smlouvy), tak jednostranná právní jednání. Mimo to platí, že na rozdíl od zákonných ustanovení nemusí být právní jednání vždy vyjádřeno jen slovy (tj. výslovně). Značná část - ne-li většina - právních jednání je vykonána jinak než verbálně, nebo dokonce písemně. Uvedené tak znamená, že je-li předmětem výkladu právní jednání, nemůže se jeho výklad týkat pouze slovního (popř. písemného) projevu vůle jednajících. Předmětem interpretace tak musí být projev vůle jako takový, bez ohledu na to, zdali k němu došlo komisivním či omisivním právním jednáním. S tím také koresponduje právní úprava zakotvující pravidla pro výklad právních jednání tak, jak je upraveno v občanském zákoníku, konkrétně v ust. **§ 555 a násl. obč. zák.**

Již po krátkém pohledu na zmiňovaná ustanovení je zřejmé, že hlavním interpretačním kritériem je **úmysl jednajících**. Avšak k tomu, aby mohlo být určité právní jednání vyloženo podle úmyslu jednajících, musí být především patrné, k čemu tento úmysl (to, co jedající chtěl) skutečně směřoval. Úmysl jednajících tedy nutně předpokládá odpověď na otázku, jakého cíle mělo dotyčné právní jednání dosáhnout. V případě, že by nastal rozpor mezi projevem vůle a skutečným úmyslem jednajících, to vše za předpokladu, že takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět (srov. § 556 odst. 1 obč. zák.), pak bude mít přednost úmysl jednajících bez ohledu na tento projev. **Shora uvedené závěry**, tj. potvrzení (dnes již výslovných zákonných) východisek uzavírajících, že **základním hlediskem pro výklad právního jednání je úmysl jednajících** (popř. společný úmysl jednajících), byl-li takový úmysl druhé straně (tedy adresátovi projevu vůle) znám, anebo musela-li o něm vědět, přičemž při zjišťování tohoto úmyslu je třeba přihlídnout též k praxi zavedené mezi

stranami v právním styku, dále k tomu, co právnímu jednání předcházelo, jakož i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přiřkládají, **byly již dříve výslovně dovozeny též judikatorně**.^[2] Z uvedeného plyne, že právní úprava občanského zákoníku opouští důraz na formální hledisko projevu, typický pro předchozí občanský zákoník (srov. zejména ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník), **a klade větší důraz na hledisko skutečné vůle jednajících osob**. Jinými slovy platí, že pro výklad adresovaného právního jednání je určující **skutečná vůle jednajícího**, která byla anebo musela být známa adresátovi, již je třeba upřednostnit před jejím vnějším projevem (např. objektivním významem užitých slov). V tomto duchu bylo též judikaturou výslovně potvrzeno, že „*je třeba upřednostňovat vůli stran před jejím projevem, čemuž ostatně odpovídají také direktivy, které zákonná úprava dává soudci při výkladu smluvních ustanovení.*“^[3] Skutečnou vůli jednajícího je poté třeba posuzovat k okamžiku, kdy projev vůle učinil (kdy se stal perfektním).^[4]

K zásadě zachování platnosti právního jednání ve smyslu § 574 obč. zák. (*in favorem negotii*)

V souladu se shora uvedeným je nutno dovodit, že klíčovou zásadou občanského zákoníku je maximální **důraz na zohledňování autonomie vůle subjektů soukromoprávních poměrů**. Tuto vůli je poté možné nerespektovat pouze tehdy, jsou-li k tomu dány zákonné důvody.^[5] Jedním z projevů této zásady je poté maxima zakotvená v ust. § 574 obč. zák., hovořící o preferenci (prioritě) platnosti právního jednání jakožto o základním interpretačním a aplikačním východisku (ne)platnosti právního jednání. V tomto kontextu se hovoří též o tzv. zásadě *in favorem negotii*, resp. o principu „*potius valeat actus quam pereat*“.^[6]

Podstatou uvedené zásady je snaha o zachování (platnosti) právního jednání ve všech případech, kdy je to možné, a omezení počtu případů, ve kterých může být existence nebo platnost právního jednání zpochybněna. Důvodem je uznání, že navzdory nedostatkům, které mohou v průběhu sjednávání či realizace právního jednání vzniknout, je pravidelně v zájmu obou stran učinit vše pro to, aby právní jednání zůstalo zachováno.^[7] Tyto závěry jsou zcela logické, jelikož je zřejmé, že zájmem racionálně uvažujících jednajících je, aby jejich právní jednání (např. smlouva) bylo spíše platné než neplatné. Jinými slovy je nutno právní jednání v případě pochybností interpretovat (v zákonných mezích, tj. konformně s právními předpisy) tak, aby bylo platné, a negativní následek v podobě jeho neplatnosti dovodit až jako poslední řešení (*ultima ratio*).^[8]

Pokud shora uvedené vztáhneme v konkrétním případě na smlouvu jakožto na zásadně dvoustranné či vícestranné právní jednání, můžeme dovodit, že z uplatnění zásad „*pacta sunt servanda*“ a právě uvedené zásady „*in favorem negotii*“ vyplývá, že uzavřenou smlouvu je třeba považovat za existující a platné právní jednání, ledaže by byla zjištěna a prokázána vada, která způsobuje jeho zdánlivost nebo neplatnost. Uvedené rovněž znamená, že v rámci občanského soudního řízení se při rozhodování sporu nebo jiné právní věci uzavřená smlouva vždy pokládá za existující a platnou, dokud nebudou dokazováním prokázány (nebo nevyjdou jinak najevo) okolnosti, jejichž právní posouzení dovede soud k závěru, že šlo jen o zdánlivé nebo neplatné právní jednání.^[9]

A právě princip *pacta sunt servanda*, společně s ochranou zásady autonomie vůle jakožto stěžejní zásady soukromého práva (resp. dokonce označované za nejvyšší zásadu právní)^[10] a elementární podmínky fungování právního státu^{[11] [12]}, považuje Ústavní soud za rozhodující též ve spojení s maximou priority platnosti právního jednání (dnes) výslovně zakotvené v § 574 obč. zák. V jeho rozhodovací praxi bylo v tomto duchu dovozeno, že „*soukromé právo je, vedle autonomie vůle, založeno právě na zásadě pacta sunt servanda*“, přičemž pokud se jedná o ochranu autonomie vůle ve smyslu čl. 2 odst. 3 Listiny, zajišťuje tato především to, aby veřejná moc uznala vůli jednotlivce tak, jak ji v konkrétním okamžiku projevil (srov. též shora). Avšak v případech, kdy dojde ke shodě takto projevené vůle dvou stran a vznikne smlouva, je to právě zásada *pacta sunt servanda*, která garantuje, že tato smlouva a její právní důsledky budou ze strany veřejné moci respektovány a že

bude možné domoci se práv a povinností plynoucích z této smlouvy.[13] S ohledem na tyto hodnoty bylo zdůrazněno, že jedním ze základních principů výkladu smluv je **priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba tyto výklady[14], přičemž neplatnost smlouvy má proto být výjimkou,**

nikoli zásadou. [15] Jinými slovy je klíčové, že shora citované ústavní principy je nutno respektovat nejen v souvislosti s právním jednáním (zde se smlouvou) jako celkem, **ale i ve vztahu k jednotlivým smluvním ujednáním. Vždy je tak třeba upřednostnit výklad smlouvy či smluvního ujednání, který zachovává jejich právní účinky, před výkladem, jenž jim je upírá,**[16] přičemž tedy není ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu taková praxe, kdy obecné soudy preferují zcela opačnou tezi, upřednostňující výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím.[17] Jsou-li tak ve vzájemném konfliktu interpretační alternativy, z nichž jedna **zakládá** neplatnost právního jednání a druhá **nikoliv**, uplatní se **pravidlo priority výkladu nezakládajícího neplatnost právního jednání, a to za předpokladu, že je takový (pro právní jednání příznivý) výklad vůbec možný.** Jinými slovy se z uvedeného opět podává, že jedním ze základních principů výkladu smluv (resp. právních jednání obecně) je priorita výkladu, který nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá. Tento přístup je odrazem respektu k autonomii smluvních stran, funkci smluvních poměrů i k samotné povaze soukromého práva. V případech, v nichž existuje vícero plausibilních interpretací, z nichž některé respektují nepochybně vyjádřenou vůli účastníků právního poměru, zatímco jiné – byť formálně jinak udržitelné – jejich vůli deformují či dokonce zcela popírají, musí dostat přednost výklad (výklady) prve uvedený.[18] Uvedený závěr je poté patrný nejen v rámci české právní kultury, ale prolíná se též právními řády západní právní kultury a má charakter obecného právního principu.[19]

Platí tudíž, že jsou-li příslušnému (smluvnímu) ujednání upřeny právní účinky, není z ústavněprávního hlediska rozhodující, na jakém základě (tj. z jakého důvodu) se tak stalo - tedy například zda je jednání neplatné, nebo zda se k němu nepřihlíží a lze je označit jako zdánlivé či nicotné, a shodně není rozhodující ani to, zda obecné soudy vyloučily právní účinky u smlouvy jako celku, nebo u jediného ujednání. Pokud by mělo být právní jednání zbaveno právních účinků, lze tak učinit jen při respektování výše shrnutých principů. Pokud se však tyto podmínky splnit nepodaří, je nutné dát přednost takovému výkladu, který zachovává právní účinky daného (u)jednání.

Shodně je nutno uzavřít, že bezprostřední aplikovatelnost autonomie vůle se projevuje v tom, že interpretuje-li soud v soudním řízení smlouvu (popř. její dílčí ustanovení), uzavřenou účastníky řízení, musí k ní přistupovat nikoliv tak, že tato má být bezvadná, ale tak, že v ní jednající vyjádřil, čeho chce (resp. čeho chtěl) dosáhnout. Vzhledem k tomu, že jednající činí, co mu zákon nezakazuje, soud jej výkladem jeho právního jednání nesmí nutit k tomu, co mu zákon výslovně neukládá. Prioritu proto musí mít opět výklad smlouvy, který nezakládá její neplatnost, před výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá.[20] Tomuto závěru (principu) je nutno rozumět nikoliv (jen) tak, že by měl bránit zásahům veřejné moci do smluvní volnosti, ale je třeba jej chápat též tak, že soud musí při řešení sporů identifikovat **ekonomický (resp. také společenský) účel právního jednání** a tuto hospodářskou funkci se snažit zachovat (a to vždy, neodporuje-li takový hospodářský účel zákonu, dobrým mravům atd). Platí tudíž, že pokud soud nevykládá právní jednání v jeho „*ekonomicko-sociální kauzalitě a při respektování zásady smluvní autonomie*“, neprovádí jeho interpretaci ústavně souladným způsobem.[21] Jinými slovy platí, že „*nerespektují-li obecné soudy [pozn.: shora popsany] princip a vyžadují-li (s důsledkem neplatnosti ujednání), aby se smluvní strany dohodly o takových náležitostech, které expressis verbis nejsou vyžadovány zákonem, jde o požadavek odporující ústavní zásadě autonomie vůle smluvních stran (čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky), a je třeba ho proto klasifikovat jako tzv. kvalifikovanou vadu*“.[22]

Ve vztahu k (ochraně) autonomie vůle jednajících, spojené se zásadou priority platnosti právních

jednání, se dále soudní praxe vyjádřila v souvislosti se soudním výkladem právních norem. Z judikatury Ústavního soudu tak výslovně vyplývá, že autonomie vůle a svobodného individuálního jednání představuje též subjektivní právo jednotlivce na to, aby veřejná moc respektovala autonomní projevy jeho osobnosti, včetně projevů volních, které mají odraz v jeho konkrétním právním jednání, není-li takové jednání zákonem výslovně zakázáno. Porušení tohoto práva se orgán státní moci dopustí i tehdy, když **(příliš) formalistickým výkladem norem podústavního práva odepře autonomnímu projevu vůle smluvních stran důsledky, které smluvní strany takovým projevem zamýšlely ve své právní sféře vyvolat**, tedy pokud upřednostní výklad, který povede

[\[23\]](#) v daném případě k neplatnosti (ztrátě účinků) daného právního jednání. V tomto ohledu poté Ústavní soud upřesňuje, že právní formalismus orgánů veřejné moci a jimi vznášené přehnané nároky na formulaci smlouvy (či obecně právního jednání) **nelze** z ústavněprávního hlediska akceptovat, neboť evidentně zasahují do smluvní svobody jednajících vyplývající z principu priority občana nad státem, jak je upraven v čl. 1 Ústavy, a z principu smluvní volnosti ve smyslu čl. 2 odst. 4 Ústavy a korespondujícího ustanovení čl. 2 odst. 3 Listiny.[\[24\]](#)

Je tak zjevné, že při výkladu právního jednání musí soud přihlížet ke vzájemným vztahům jednotlivých v úvahu připadajících argumentů a jejich roli v konkrétním případě vyvážit s ohledem na specifika dané kauzy, a nikoliv tato kritéria aplikovat mechanicky. Jen takový postup může vést k naplnění principu výkladu smluv (právních jednání) při zachování priority takové interpretace, která nezakládá neplatnost právního jednání, před takovým výkladem, který neplatnost právního jednání zakládá. Tímto je vyjádřen a podporován princip autonomie smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy (srov. shora).[\[25\]](#) **Princip priority výkladu smluvního ujednání upřednostňující ve výsledku platnost smlouvy, je tudíž principem, který odpovídá povaze soukromoprávních poměrů, jakož i rozumné potřebě běžného soukromoprávního styku.**[\[26\]](#)

Důsledkem nedodržení shora popsaného přístupu k výkladu právních jednání ze strany obecných soudů, a to zejména tím, že soud v konkrétním případě neposoudí individuální okolnosti každého případu ve všech souvislostech, popř. nerespektuje princip autonomie vůle subjektů soukromého práva a dá přednost výkladu, který vede k závěru o neplatnosti daného právního jednání, je **porušení práva na spravedlivý proces a soudní ochranu** podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.[\[27\]](#) Ústavní soud v citovaném případě uzavřel, že „*je třeba brát zřetel na princip autonomie vůle subjektů soukromého práva, vyjádřený v čl. 2 odst. 3 Listiny a v čl. 2 odst. 4 Ústavy, a dávat mu - dovolují-li to okolnosti případu - přednost před výkladem, který vede k závěru o neplatnosti daného právního jednání. Obecné soudy se v napadených rozhodnutích s tvrzeními stěžovatelky nikterak nevypořádaly a pouze čistě mechanicky dospěly k závěru, že účastníci smlouvy obcházeli zákaz tzv. propadné zástavy, a to aniž by se byť jen pokusily zohlednit zásadu pacta sunt servanda, plynoucí z ustanovení čl. 2 odst. 3 Listiny a čl. 2 odst. 4 Ústavy, aniž by šetřily podstatu ústavněprávního principu autonomie vůle, podle kterého musí indikace neplatnosti právního jednání představovat poslední, nikoliv (zjevně) první možnost výkladu (srov. nález ze dne 3. ledna 2017 sp. zn. II. ÚS 3646/13).*“

Nejen Ústavní soud, ale též Nejvyšší soud ČR se opakovaně vyjádřil k principu priority platnosti právního jednání ve smyslu § 574 obč. zák. V souladu s již uvedeným bylo uzavřeno, že povaze soukromého práva a rozumné potřebě běžných soukromých občanských styků odpovídá jako hlavní zásada pravidlo, že je namíste hledat spíše důvody pro platnost právního jednání než pro jeho neplatnost. Proto ust. § 574 obč. zák. výslovně určuje, že na právní jednání je třeba hledět spíše jako na platné než neplatné. To platí i při posuzování, zda je určité právní jednání zdánlivé či zda se k němu nepřihlíží.[\[28\]](#) V rozhodovací praxi se též výslovně promítla skutečnost, že popisovaná zásada priority platnosti právního jednání je dnes spíše než dříve (tedy za účinnosti zákona č. [40/1964](#) Sb.,

občanský zákoník) akcentována jako vůdčí interpretační princip, přičemž Nejvyšší soud uzavřel, že „lze přisvědčit dovolatelce, poukazuje-li na pojetí **současného občanského zákoníku z roku 2012, že v jeho poměrech je ještě více zdůrazňováno**, oproti občanskému zákoníku z roku 1964, že nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona (§ 1 odst. 2 o. z.) a na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné (§ 574 o. z.).“[\[29\]](#)

Na straně druhé přinesla judikatura Nejvyššího soudu v souladu s praxí Ústavního soudu výslovný závěr, že pravidlo priority výkladu, který nezakládá neplatnost právního jednání, se uplatní pouze v případech, **kdy je takový výklad nezakládající neplatnost předmětného jednání vůbec možný**,[\[30\]](#) tedy za předpokladu, že se ještě jedná o výklad ve smyslu zjišťování obsahu právního jednání, a nikoliv už o nahrazování, měnění nebo doplňování projevu vůle. Je totiž třeba mít na paměti, že u výkladu právních jednání má přednost adresátem poznaná skutečná vůle jednajícího, resp. skutečný konsenzus stran. Objektivním výkladem, byť by vedl k platnosti právního jednání, nelze argumentovat proti jasně prokázané skutečné vůli stran, přestože by tato vedla k neplatnosti právního jednání.[\[31\]](#)

Závěr

Ze shora uvedeného je patrné, že zásada přednosti výkladu, směřujícího k platnosti právního jednání, formovaná v průběhu času judikaturou vyšších soudů, našla po rekonstrukci soukromého práva provedené (zejména) občanským zákoníkem č. [89/2012](#) Sb. své výslovné zákonné vyjádření. Lze ovšem uzavřít, že tímto není dosavadní rozhodovací praxe překonaná či obsoletní, jelikož tato může i napříště sloužit pro upřesňování a vymezování hranic aplikace ust. § 574 obč. zák. I nadále je proto zřejmé, že má při výkladu právních jednání - na základě poznání vůle jednajících - docházet k zachování jeho platnosti, je-li to objektivně možné (tj. zejména nikoliv v rozporu se zákonem, dobrými mravy či skutečnou vůlí jednajících). I když má v tomto ohledu princip *in favorem negotii* svá omezení, nesmí ze strany veřejné (zejména soudní) moci docházet k tomu, že se od maximy § 574 obč. zák. a jejího smyslu a účelu odchýlí bez uvážení všech okolností daného případu. Klíčová je zejména skutečnost, že dojde-li ke střetu interpretací pro a proti platnosti právního jednání, z nichž obě jsou možné a přípustné, je nutno dát přednost zachování platnosti (a tedy i účinků) takového právního jednání, jelikož rozhodnutí o neplatnosti by mělo být toliko výjimkou. Přeci jen je (soukromé) právo nástrojem pozitivním, které má pomáhat problémy řešit, nikoliv je vytvářet, umožňovat vývoj, pohyb vpřed, a nikoliv mu bránit.[\[32\]](#) [\[33\]](#)

Luděk Tichý,
právní asistent

Dlouhá 705/16,
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 779 970
e-mail: info@ak-sv.cz

---

[1] Srov. Beran, K.: Výklad právních jednání a interpretace soukromoprávních předpisů: co mají společného, čím se liší a jaký to má význam? Acta Universitatis Carolinae. Iuridica. 2019, s. 118. ISSN 0323-0619.

[2] Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.04.2017, sp. zn. 21 Cdo 5281/2016.

[3] Srov. např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 13.09.2016, sp. zn. I. ÚS 190/15.

[4] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.10.2017, sp. zn. 29 Cdo 61/2017.

[5] Srov. PETROV, Jan. Občanský zákoník: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1, s. 610.

[6] Srov. např. Hendrychová, M.: Následky neplatnosti. Právní prostor, publikováno dne 19.11.2015. K dispozici >>> [zde](#). Shodně např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 882/16.

[7] Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 2056.

[8] Srov. MELZER, Filip. Občanský zákoník: velký komentář. Sv. 3, § 419-654 a související společná a přechodná ustanovení. Praha: Leges, 2014. Komentátor, s. 697 - 698.

[9] Drápal, L.: Platí zásada „na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné“ v pracovněprávních vztazích? Právní rozhledy, roč. 2017, č. 3, s. 93 an.

[10] Srov. např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 08.07.2010, sp. zn. II. ÚS 3292/09.

[11] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 10.03.2020, sp. zn. III. ÚS 392/20.

[12] K principu autonomie vůle se vyjádřil Ústavní soud ČR např. ve svém nálezu ze dne 28.11.2017, sp. zn. III.ÚS 3033/17, kde uzavřel: „Princip autonomie vůle formuje soubor právních možností osob v těchto vztazích, dává jim právo volby právně významného chování. Jeho konkrétní projevy lze soustředit do čtyř sfér: autonomie volby, zda učinit právní jednání, či nikoli, autonomie výběru adresáta právního jednání, autonomie volby obsahu právního jednání a autonomie volby formy

právního jednání. Meze autonomie vůle v těchto sférách vytváří např. zákonem zakotvené smluvní přímusy, kvalifikační požadavky na adresáta projevu vůle, kogentními normami stanovená práva a povinnosti, či požadavky na formu (...).“

[13] Srov. nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 1653/17, ze dne 17.10.2017.

[14] Srov. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 22.05.2018, sp. zn. II. ÚS 658/18, či ze dne 03.08.2011, sp. zn. II. ÚS 3381/10; dále též rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.02.2015, sp. zn. 33 Cdo 4001/2014.

[15] Shodně např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 10.07.2008, sp. zn. I. ÚS 436/05.

[16] Z nedávné doby srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 06.03.2020, sp. zn. II. ÚS 3379/19. Dále srov. též nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 625/03, ze dne 14. 04. 2005, sp. zn. II. ÚS 2124/14, ze dne 26. 01. 2016, či sp. zn. IV. ÚS 1783/11 ze dne 23. 04. 2013.

[17] Srov. např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 22.05.2018, sp. zn. II. ÚS 658/18.

[18] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 23.04.2013, sp. zn. IV. ÚS 1783/11.

[19] V této souvislosti srov. např. Lando O., Beale H. (eds.), Principles of European Contract Law. Parts I and II. 2nd ed. Kluwer Law International 2000, článek 5:106.

[20] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 10.03.2020, sp. zn. III. ÚS 392/20.

[21] Tamtéž.

[22] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 882/16.

[23] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 08.01.2019, sp. zn. III. ÚS 1336/18.

[24] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 11.07.2017, sp. zn. IV. ÚS 3168/16.

[25] Srov. např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 22.05.2018, sp. zn. II. ÚS 658/18.

[26] Srov. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 28.11.2017, sp. zn. III. ÚS 3033/17, či ze dne 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 882/16.

[27] Srov. nález Ústavního soudu ČR ze dne 25.07.2017, sp. zn. I. ÚS 34/17.

[28] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 5943/2016, ze dne 21. 11. 2018, či dále rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.03.2020, sp. zn. 23 Cdo 2070/2018, popř. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.03.2017, sp. zn. 23 Cdo 1192/2019.

[29] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.10.2019, sp. zn. 23 Cdo 1192/2019.

[30] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.03.2012, sp. zn. 29 Cdo 457/2011.

[31] Srov. MELZER, Filip. Občanský zákoník: velký komentář. Sv. 3, § 419-654 a související společná a přechodná ustanovení. Praha: Leges, 2014. Komentátor, s. 698.

[32] Hendrychová, M. in: Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, § 1 - 654, 2020, Wolters Kluwer, komentář k § 574 obč. zák. Dostupné v systému ASPI.

[33] Autor tímto velice děkuje Mgr. Janu Pravdovi, advokátnímu koncipientovi Sedláček, Vaca & spol., advokátní kancelář, s.r.o., za cenné rady a připomínky při přípravě tohoto článku.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)